

Factsheet

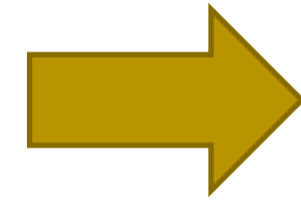
Slikproblemen bij kinderen met Spinale Spier Atrofie (SMA) II

Het wetenschappelijk onderzoek:

Bij SMA II functioneren de motorische voorhoorncellen in het ruggemerg niet goed, waardoor spieren steeds dunner worden en verzwakken. De spieren van het mondgebied kunnen ook aangedaan zijn. Soms is de tong dunner dan normaal en toont deze kleine onwillekeurige bewegingen (fasciculaties). In 2009 is er in het Radboud ziekenhuis in Nijmegen een onderzoek uitgevoerd naar het slikken bij kinderen met SMA II (1,2). Omdat de spieren van de rug zwak zijn, gaan kinderen of jongeren met SMA II vaak hun houding aanpassen, waardoor ze eten en drinken met een teruggetrokken houding van het hoofd. Er ontstaan verschillende problemen:

A

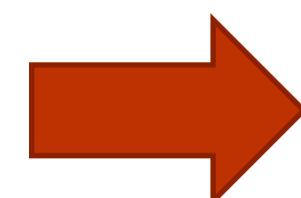
- Teruggetrokken hoofdhouding beïnvloedt zwakke mondbodemspieren

Mondbodemspieren zijn belangrijk bij het slikken. Deze spieren werken onvoldoende door de teruggetrokken hoofdhouding en spierzwakte.

B

- In de keel blijft dikke of vaste voeding hangen na de slik, met soms verslikken tot gevolg

Door zwakte van de tong en de mond- en keelspiers is doorslikken van vast of dik voedsel lastiger dan dun vloeibaar.

C

- Beperkte kaakopening

Deze beperkte opening beïnvloedt bewegingen voor het kauwen en bewegingen van de tong tijdens de slik.

Aanbevelingen:

Hoe kan het onderzoek worden?

Het is belangrijk klachten te melden bij de behandelend arts. Een logopedist, gespecialiseerd in de behandeling van slikproblemen, kan een onderzoek uitvoeren. Soms is verwijzing naar een gespecialiseerd centrum nodig voor een slikonderzoek.

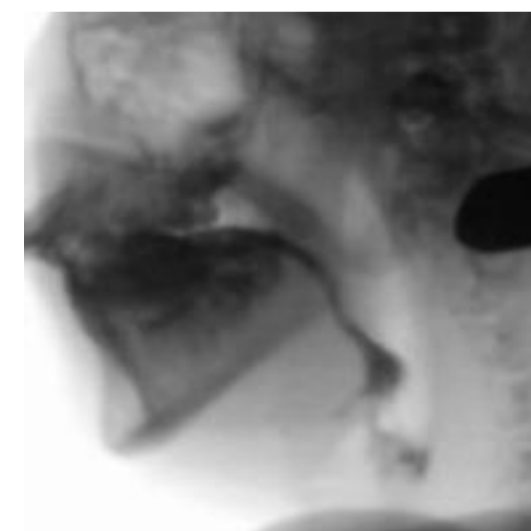
Wie kan advies geven?

Logopedisten in revalidatiecentra en ziekenhuizen, die ervaring hebben met kinderen en jongvolwassenen met spierziekten, kunnen adviezen geven. Bij Spierziekten Nederland is een lijst bekend van deze logopedisten.

Wat doen bij het gevoel dat eten in de keel blijft hangen?

Teruggetrokken houding van het hoofd

Resten van vast voedsel na de slik, te zien op een slikvideo

Aangepaste houding, ruimte voor activiteit mondbodemspieren, waardoor resten in de keel beter weggeslikt kunnen worden.

Resten in de keel kunnen soms naar de luchtpijp zakken en dan veel slijm of zelfs longontsteking veroorzaken. Het advies is dan om de houding aan te passen (zie afbeeldingen) en altijd schoon water te drinken tijdens het eten en de maaltijd steeds te beëindigen met een aantal slokken water.

Wat doen bij verslikken?

Voorkómen is belangrijk. Als spieren zwakker zijn, is dun drinken of dik vloeibaar (zoals vla) gemakkelijker dan vast of dik voedsel. Bij vaak verslikken:

1. minder vast voedsel te nemen
2. vast voedsel alleen eten als men goed uitgerust is
3. vast voedsel alleen in kleine hoeveelheden.

Wat doen als de maaltijden heel lang duren?

Maak het eten wat gemakkelijker: heel klein snijden, pureren of drinkvoeding nemen. De beperkte kaakopening maakt kauwen moeilijk. Soms is het nodig om aanvullende sondevoeding te nemen.

Voeding, van gemakkelijk naar moeilijk

Dun vloeibaar zoals:	Dik vloeibaar zoals:	Vast voedsel zoals:
water - sap – frisdrank - melk	vla - yoghurt – appelmoes – gebonden soep	aardappelpuree – stampot – gekauwd voedsel

Meer info: www.dietistenvoorspierziekten.nl

(1) van den Engel-Hoek L, Erasmus CE, van Bruggen HW, de Swart, BJM, Sie. LT, Steenks MH, de Groot IJM. Dysphagia in spinal muscular atrophy type II: more than a bulbar problem? Neurology 2009;73:1787-1791.

(2) Bruggen HW van, van den Engel-Hoek L, van der Pol WL, de Weijer A, de Groot IJM, Steenks MH. Impaired mandibular function in spinal muscular atrophy type II: need for early recognition. J Child Neurol 2011;26:1392-1396.